

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

Factors Affecting Desired Characteristics of Science and Technology Graduates
in Dhurakij Pundit University.

ไกรสร อัมมวรรณ (Kraisorn Ammawat)¹ วัลภา สบายยิ่ง (Wunlapa Sabaiying)²

นิรนาท แสนสา (Niranat Sansa)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตโดยจำแนกตามคณะ เพศและผลสัมฤทธิ์ในการเรียน (2) ศึกษาตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตจากปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการดำเนินชีวิต ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และกิจกรรมพิเศษของมหาวิทยาลัย และ (3) ศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่าง คือบัณฑิตจำนวน 137 คน ประกอบด้วยคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์จำนวน 16 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 28 คนและคณะเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 93 คน ใช้วิธีของยามาเนในการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยข้อคำถามมีค่าความตรงอยู่ระหว่าง 0.70-1.00 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย ปรากฏว่า (1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตอยู่ในระดับมากทั้ง 3 คณะและไม่มี ความแตกต่างกันในด้านคณะ เพศ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน (2) สัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการดำเนินชีวิต และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ร้อยละ 25 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .465 และสามารถสร้างสมการถดถอยเพื่อใช้ในการพยากรณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ดังนี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ = $1.714 + 0.277$ (สัมพันธภาพในครอบครัว) + 0.181 (รูปแบบการดำเนินชีวิต) + 0.151 (ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน) และ (3) นักศึกษามีข้อเสนอแนะในด้านของความต้องการประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง มีกิจกรรมหลายรูปแบบในการเรียนเพื่อให้เข้าใจดีขึ้นและไม่น่าเบื่อ

คำสำคัญ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

1 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช kraisorna@gmail.com

2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้อำนวยการสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3 อาจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

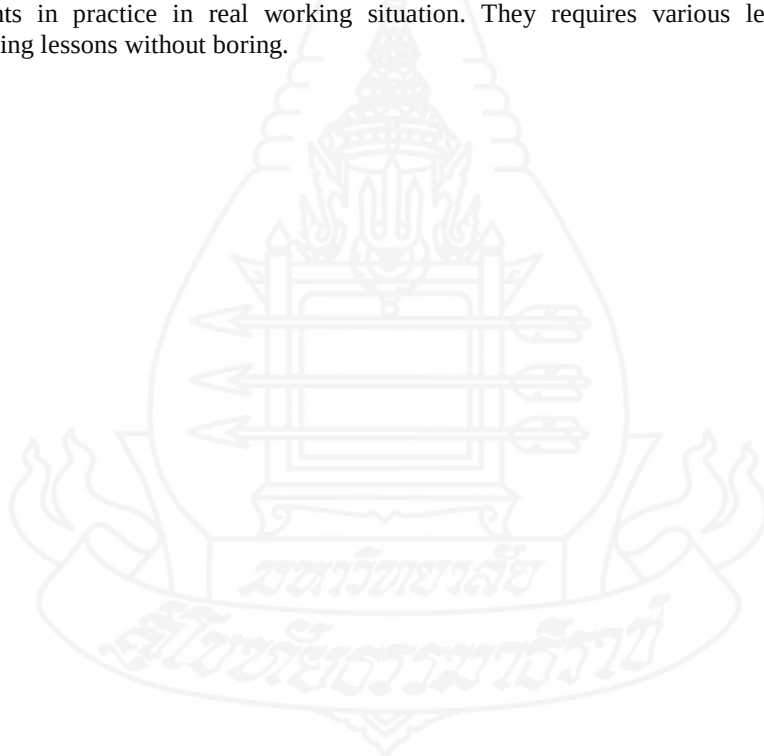

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purposes of this study were (1) compare desired characteristics of graduates from faculties of science and technology of Dhurakij Pundit University classified by faculties, sex and learning achievement; (2) investigate the factors that could predict desired characteristics from factors in family relationship, lifestyle, learning achievement and extracurricular activities; and (3) collect suggestions about learning management and extracurricular activities. The research sample consisted of 137 graduates in faculties of applied science, engineer and information technology, obtained by systemic random sampling. The sample size was determined based on Taro Yamane's method. The research instrument was a questionnaire about desired characteristics of graduates developed by the researcher. The content validity coefficients of questionnaire items ranged from .70 to 1.00 and the reliability coefficient of the questionnaire was .80. Data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, Pearson correlation coefficient, and multiple regression analysis. The research findings were as follows: (1) the overall desired characteristics of graduates of all faculties were at the high level. There was no significant difference between faculties, sex and learning achievement levels; (2) the elements of family relation, lifestyle and learning achievement factors could be combined to predict desired characteristics by 25 per cent, and the regression equation for predicting desired characteristics was as follows: $\text{Desired Characteristics} = 1.714 + 0.277(\text{Family relation}) + 0.181(\text{Lifestyle}) + 0.151(\text{Learning achievement})$; and (3) Graduates have suggestions about requirements in practice in real working situation. They require various learning activities for understanding lessons without boring.

Keywords: Desired characteristics, Science and technology, Dhurakij Pundit University

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

มหาวิทยาลัยเป็นกลไกสำคัญที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาวิธีการในการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเหมาะสมกับการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ผู้วิจัยมีความสนใจว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างบัณฑิตที่พึงประสงค์ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัยนี้สามารถทำให้มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมโดยใช้ทรัพยากรทุกๆ ด้านอย่างคุ้มค่าเพื่อให้บัณฑิตมีความพร้อมที่จะออกไปปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ หรือไปประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อไปในอนาคต แต่อย่างไรก็ตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF:HEd) ได้กำหนดแนวทางโดยมุ่งเน้นที่ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพในการประกันคุณภาพบัณฑิต ที่สถาบันการศึกษาต่างๆ ต้องยึดถือและนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยมีการพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน แต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอในการสร้างบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในอนาคต มหาวิทยาลัยมีความจำเป็นต้องจัดกิจกรรมที่หลากหลายในการพัฒนาบัณฑิต ข้อที่เป็นปัญหาในการจัดกิจกรรมแต่ละอย่างนั้นมีผลโดยตรงต่อต้นทุนในการผลิตบัณฑิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ยังต้องใช้ทรัพยากรบุคคลในการดำเนินงาน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมซึ่งมีผลกระทบกับระยะเวลาการเรียนของนักศึกษาด้วย ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามีส่วนสำคัญในการสร้างบัณฑิต ปัจจัยที่อาจทำให้ผลการเรียนรู้ด้อยลงนั้น ได้แก่ นักศึกษาส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงอ่อน เศรษฐฐานะของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ ต้องมีการกู้ยืมเงินในการเรียนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้สภาพสังคมในปัจจุบันทำให้ความแข็งแรงของสถาบันครอบครัวด้อยลงกว่าเดิม สิ่งดึงดูดความสนใจของนักศึกษาจากการเรียนมีมากมาย มหาวิทยาลัยจึงได้การจัดกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน เพื่อพัฒนานักศึกษาไปสู่ผลการเรียนรู้ที่ต้องการทั้ง 5 ด้าน ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรเป็นจำนวนมาก แต่มหาวิทยาลัยยังขาดการวิจัยเพื่อศึกษาถึงผลของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลมากนักน้อยเพียงใด

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตจะช่วยผู้บริหารในการวางแผนการดำเนินงานและจัดสรรการใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมในการทำภารกิจของมหาวิทยาลัยให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตโดยจำแนกตามคณะ เพศและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต จากปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการดำเนินชีวิต ผลสัมฤทธิ์ในเรียน และกิจกรรมพิเศษของมหาวิทยาลัย
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557 ประชากรที่ศึกษาคือผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีประจำปีการศึกษา 2527 ภาคปกติ จากคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งสิ้น 168 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้จากสุ่มโดยใช้วิธี Systematic sampling โดยการแบ่งกลุ่มตามคณะแล้วเลือกตัวอย่างตามสัดส่วนโดยการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 137 คน ประกอบด้วยคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 16 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 28 คนและคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 93 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคล (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต (3) ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน แบบสอบถามดังกล่าวมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) สูงกว่า 0.60 ทุกข้อ และมีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการทดสอบค่า t ความแปรปรวนทางเดียว สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยต่างๆ สัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมพิเศษอยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยต่างๆ

ปัจจัย	$\bar{x}$	S.D.	ค่าระดับ
สัมพันธภาพในครอบครัว	3.70	.73	มาก
รูปแบบการดำเนินชีวิต	3.07	.63	ปานกลาง
กิจกรรมพิเศษ	2.72	.70	ปานกลาง
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน	2.53	.57	ปานกลาง
คุณลักษณะที่พึงประสงค์	3.68	.53	มาก

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

2. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทั้ง 3 คณะ และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์กับปัจจัยด้านคณะ เพศ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 2 , 3 และ 4

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ

	เพศ	n	$\bar{x}$	S.D.	ค่าระดับ	t-value
คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ชาย	84	3.7283	.49365	มาก	
	หญิง	53	3.6064	.58295	มาก	1.311

*p < 0.05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาจำแนกตามคณะวิชา

คณะ	$\bar{x}$	n	S.D.	F	Sig
วิศวกรรม	3.6249	28	.55	.630	.534
เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.6758	93	.53		
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.8101	16	.48		
รวม	3.6811	137	.53		

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

ระดับเกรด	$\bar{x}$	n	S.D.	F	Sig.
2	3.6360	19	.58	.378	.86
3	3.6657	87	.52		
4	3.7521	31	.51		
รวม	3.6811	137	.53		

3. ผลการวิเคราะห์สัมพันธภาพในกรอบครัว รูปแบบการดำเนินชีวิต และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ร้อยละ 25 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .465 และสามารถสร้างสมการถดถอยเพื่อใช้ในการพยากรณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ดังนี้ $\text{คุณลักษณะที่พึงประสงค์} = 1.714 + 0.277 (\text{สัมพันธภาพในกรอบครัว}) + 0.181 (\text{รูปแบบการดำเนินชีวิต}) + 0.151 (\text{ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน})$ ดังแสดงในตารางที่ 5

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 5 คำสัมพันธ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรทำนายกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression)

ตัวแปร	B	Beta	R	R-Square	p - value
สัมพันธภาพในครอบครัว	.277	.382			
รูปแบบการดำเนินชีวิต	.181	.216	.500	.250	.000
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน	.151	.163			
Constant(a)	1.714				

*p < 0.05

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนของสถาบัน
นักศึกษาในคณะต่างๆมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนดังนี้

- 1) ต้องการให้มีกิจกรรมร่วมเพราะบทเรียนยากอยู่แล้ว จะได้ไม่ทำให้น่าเบื่อ
- 2) ควรมีการศึกษานอกสถานที่เพื่อการเรียนรู้ตามสภาพจริง
- 3) ควรมีการสรุปภายหลังการเรียน
- 4) อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการยังไม่เพียงพอและชำรุด
- 5) ควรมีวิดีโอการสอนเพื่อดูย้อนหลังได้
- 6) ควรมีการสอนให้ช้ากว่านี้เพราะบางวิชาสอนเร็วเกินไป
- 7) อยากให้นั่นการปฏิบัติให้มากขึ้น
- 8) การสอนแบบเรียนรู้ด้วยตนเองอาจทำให้ผู้เรียนบางคนไม่เข้าใจเนื้อหาที่ต้องเตรียมก่อน

การเข้าเรียน

- 9) ต้องการให้เรียนกับคอมพิวเตอร์โปรแกรมตั้งแต่ปีที่ 1
- 10) ต้องการให้สามารถทำงานได้จริงและได้รับประสบการณ์มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล มีสิ่งที่น่าสนใจดังนี้

1. การวิจัยพบว่า ทั้งสามคณะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และไม่พบความแตกต่างในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยได้จัดระบบการเรียนการสอนรวมทั้งกิจกรรมต่างๆให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับที่ไพฑูรย์ สินลารัตน์และคณะ (2528) ได้กล่าวถึงกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ (Qualification Framework) ว่าเป็นเครื่องมือของการประกันคุณภาพ เป็นการสื่อสารถึงกันในหมู่ผู้ให้การศึกษาและผู้ใช้การศึกษาเองและจะเป็นหลักประกันว่าผู้สำเร็จการศึกษาในระดับนั้นมีคุณสมบัติตรงตามที่เข้าใจกันหรือไม่

เมื่อดูตัวแปรเพศ ปรากฏว่าความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตชายและหญิงอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยในด้านความแตกต่างทางเพศไม่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตในทั้งสามคณะ เพราะนักศึกษาทั้งหมดได้รับประสบการณ์จากการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและกิจกรรมเสริมต่างๆ ในลักษณะที่เท่าเทียมกันทั้งเพศชายและหญิง

แต่เมื่อพิจารณาระดับต่างๆ ของผลสัมฤทธิ์ในการเรียนปรากฏว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตอยู่ในระดับมากและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต การวัดจากคะแนนสอบเป็นเพียงการวัดในด้านของความรู้ในวิชาที่นักศึกษาเคยเรียน แต่คุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้นมีพฤติกรรมหลายๆ ด้านที่ต้องถูกสร้างจากปัจจัยแวดล้อมทั้งในสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะในด้านต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยการที่นักศึกษาได้ใช้เวลา นอกเหนือจากชั่วโมงเรียนในการพัฒนาคุณลักษณะในด้านต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ดังเช่นที่สายฝน บุษบาและคณะ (2550:8) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ว่าเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาใน 6 ด้าน

2. การวิจัยพบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่กิจกรรมศูนย์เตรียมความพร้อมเพื่อการทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=3.18$) กิจกรรมของสโมสรนักศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=2.2$) แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยยังสามารถส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวมากขึ้นกว่านี้ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่อดุลย์ วิริยะกุล (2541) ได้กล่าวว่าหลักสูตรจะต้องเน้นในด้านการปรับปรุงคุณภาพและความทันสมัย โดยมีการกำหนดหน่วยกิตให้นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษาให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม โดยให้นักศึกษามีเวลาเหลือเพียงพอที่จะไปแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติม ซึ่งอาจเป็น กิจกรรมพิเศษต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยได้หุ้มนักศึกษาในการจัดขึ้นหรือการใช้ชีวิตที่มีรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การเข้าไปค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ การเข้ากลุ่มคนที่มีการพัฒนาตนเอง เป็นต้น

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามคือคุณลักษณะที่พึงประสงค์กับตัวแปรอิสระคือสัมพันธภาพในครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษและรูปแบบการดำเนินชีวิต พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือสัมพันธภาพในครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษและรูปแบบการดำเนินชีวิต แสดงว่าหากปัจจัยทั้งสามอยู่ในระดับมาก ย่อมส่งผลให้คุณลักษณะที่พึงประสงค์มีระดับมากด้วย ซึ่งสอดคล้องกับประทุม เป้นสุวรรณ (2545) ซึ่งกล่าวไว้ว่า บิดา มารดาและผู้ปกครองเป็นต้นแบบที่สำคัญยิ่งในการปรับตัวซึ่งมีผลเป็นอย่างยิ่งในการปรับตัวของวัยรุ่น ทำให้สามารถเข้าถึงสังคมและเรียนรู้ พัฒนาในสิ่งที่ดีกับตนเองได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528, หน้า 130-132) ซึ่งได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์หลายๆ ด้านของกิจกรรมพิเศษของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้และมีประสบการณ์เพื่อพัฒนาไปสู่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตต่อไป

4. การศึกษาประสิทธิภาพในการทำนายคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากสัมพันธภาพในครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ของการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษและรูปแบบการดำเนินชีวิต พบว่าสัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการดำเนินชีวิตและผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการเพื่อพยากรณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 22.3 แสดงให้เห็นว่าหากมีการเสริมสร้างปัจจัยทั้งสามด้านที่กล่าวมาแล้ว ย่อมมีผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้นควรมีการดำเนินการในกิจการใดที่ส่งเสริม

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ปัจจัยดังกล่าว ซึ่งได้แก่ การส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดีโดยมหาวิทยาลัยเป็นตัวริเริ่มกิจกรรม การจัดสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาสามารถใช้ชีวิต ใช้เวลาในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ หรือห้องกิจกรรมนักศึกษาที่ตาม ในด้านผลสัมฤทธิ์ในการเรียนก็ย่อมขึ้นกับการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการศึกษาของอรอนงค์ เข็นเกษม (2552) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยพบว่าปัจจัยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา และด้านการประเมินคุณภาพการผลิตบัณฑิตตามลำดับ และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของดาระกา ศิริสันติสัมฤทธิ์ (2552) อีกด้วย

5. การศึกษาความต้องการของนักศึกษา พบว่านักศึกษามีความต้องการให้มีกิจกรรมร่วมกับการเรียน ต้องการให้มีการศึกษานอกสถานที่เพื่อการเรียนรู้ตามสภาพจริง ต้องการให้มีการสรุปภายหลังการเรียน มีอุปกรณ์ห้องปฏิบัติการที่เพียงพอและอยู่ในสภาพดี ต้องการให้เน้นการปฏิบัติให้มากขึ้นต้องการให้สามารถทำงานได้จริง และได้รับประสบการณ์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการดำเนินชีวิตและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสามารถทำนายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ในระดับหนึ่ง ในขณะที่การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษถูกคัดออกในการทำนาย จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นว่าการส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวและการจัดการในด้านของรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยได้ หากสถาบันการศึกษาได้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมในแนวทางดังกล่าว ย่อมทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษามีแนวโน้มในการบรรลุตามเป้าหมายที่เขียนไว้ ในขณะที่การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษไม่ได้มีผลในการทำนาย ข้อคิดและข้อสังเกตจากการวิจัย มีดังนี้

1) จากผลการวิจัยที่ได้ผลของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอยู่ในระดับมากนั้น เป็นการประเมินตามความรู้สึกของนักศึกษา ซึ่งอาจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดย่อมควรจะประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างเที่ยงตรงกว่า

2) จากผลการวิจัยที่พบว่าค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งก็เป็นลักษณะทั่วไปของนักศึกษาอยู่แล้วที่ส่วนใหญ่จะมีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องตรง ไม่ได้ใช้ความรู้สึกในการประเมิน

3) ค่าเฉลี่ยรูปแบบการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับปานกลางแต่มีผลต่อการทำนายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จึงเป็นข้อมูลที่น่าสนใจในการนำไปพัฒนาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้

4) จากการวิจัยที่พบว่าตัวแปรที่มีผลในทางบวกต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือสัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการดำเนินชีวิตและผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ดังนั้นการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรดังกล่าวจึงน่าจะมีส่วนต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

เอกสารอ้างอิง

ดาระกา ศิริสันติสัมฤทธิ์. (2552). ปัจจัยการจัดการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์.

วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, ปีที่ : 9 ฉบับที่ : 1 เลขหน้า : 144-150 ปีพ.ศ. : 2552

ประทุม เป็นสุวรรณ. (2545). การให้คำปรึกษากลุ่มด้านเพศศึกษาวัยรุ่นในกลุ่มเสี่ยง. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2543). จำเป็นต้องปฏิรูประบบการศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2528, หน้า 130-132).งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สายฝน นุชาและคณะ. (2550:8).คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการท่องเที่ยว การโรงแรมและ ภาษาอังกฤษเพื่อ

การสื่อสารสากลที่พึงประสงค์ตามทัศนะของสถานประกอบการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลธัญบุรี.

อดุลย์ วิริยเวชกุล. (2541). ดัชนีบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

อรอนงค์ เข็นเกษม. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น